

De heraanleg van het Flageyplein : soap in 568 afleveringen

Elsene - De bouw van een ondergronds stormbekken en de heraanleg van het Flageyplein kregen in de loop der jaren de dimensies van een heuse soap. Wij zetten de feiten nog even op een rijtje. Volgt u nog?

4 maart 2002

De heraanleg van het Flageyplein gaat officieel van start. De bovengrondse parkeerruimte verdwijnt, de vele bomen worden gerooid. Het schaduwrijke plein wordt al snel herschapen in een kale modderpoel.

15 april 2003

Minister van Openbare Werken Jos Chabert (CD&V) maakt de plannen bekend voor het toekomstige Flageyplein. De plannen zijn uitgetekend door het studiebureau Bagon-B Group. Het plein zou open blijven om plaats te bieden aan allerlei activiteiten, met eromheen enkele bomen en bankjes. Van de technische ruimte vlak boven het stormbekken wil de gemeente een parkeergarage laten maken. De gemeente heeft hiervoor al een architectenbureau aangesteld. De plannen voor het nieuwe plein worden begin mei ingediend, zodat het openbaar onderzoek tegen half mei kan beginnen, kondigt de minister aan. Hij hoopt nog voor de zomer groen licht te krijgen en de volledige werf tegen 2006 af te ronden.

Augustus 2003

De plannen worden uiteindelijk pas in de zomer ingediend bij de gemeente. De buurtbewoners van Flagey zijn niet te spreken over de "gelige, desolate vlakte" en vragen wat meer creativiteit om sfeer in het geheel te brengen. Het bewonerscomité lanceert daarom een ideeënwedstrijd, waarbij het zowel professionele architecten en stedenbouwkundigen als kunstenaars, jongeren en andere creatievelingen oproept het ideale Flageyplein te ontwerpen. Mensen van La Cambre, Disturb en Inter-Environnement Bruxelles zetten hun schouders onder deze actie, onder de noemer Platform Flagey. De winnende projecten worden opgestuurd naar de architecten die bezig zijn met de officiële plannen (intussen het bureau Agora) en worden in september tentoongesteld en gebundeld in een catalogus.

Midden november 2003

De overlegcommissie geeft een negatief advies voor de heraanleg van het Flageyplein, met een unaniem 'njet'. De commissie koppelt hieraan een lijst van elf amendementen die ze doorgevoerd wil zien, zowel op het vlak van mobiliteit als over de fontein, de plaats van de banken en de verlichting. Er wordt een begeleidingscomité in het leven geroepen met vertegenwoordigers van verenigingen, buurtcomités en overheden, om de wijzigingen aan het project op te volgen.

Eind november 2003

Het Platform Flagey is boos omdat de overlegcommissie zelf voorwaarden oplegt aan de architecten. Dat is volgens hen niet de taak van een commissie, die hiermee op partijdige wijze de mogelijkheden beperkt in plaats van ze open te trekken. De mensen van het actieplatform gaan wel in op de uitnodiging van de minister om in het begeleidingscomité te zetelen. De streefdatum voor het eind van de werkzaamheden wordt verschoven naar 2007.

Januari 2004

De inwoners van de Brouwerijstraat lanceren een petitie om de overlast aan te klagen die veroorzaakt wordt door

de vele vrachtwagens die af en aan rijden naar de werf. Die zorgen niet alleen voor een grote geluidsoverlast, maar zorgen ervoor dat de straat geregeld wordt herschapen in een modderpoel, klagen de bewoners. Geluidsmetingen van het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) bevestigen de klachten. De gemeente belooft het verkeersplan te herzien.

15 februari 2004

Het actiecomité Flagey organiseert een ludieke manifestatie voor het Flageygebouw, om de ongemakken van de werf aan de kaak te stellen. 'Met gratis animatie en spektakel' wordt aangekondigd: een draaimolentje om de gevoelens van de bewoners te kunnen ervaren; het balspel van de bevoegdheden, dat verwijst naar de overheden die de hete aardappel voortdurend naar elkaar doorschuiven, en voorts worden ook gratis stofmaskertjes en oorstopjes uitgedeeld.

De marktkramers, die door de werf moeten uitwijken naar de Generaal de Gaullelaan en het Heilig-Kruisplein, krijgen een korting van vijftig procent op het standgeld dat ze betalen.

April 2004

De leden van het Platform Flagey zijn ontmoedigd omdat ze het gevoel hebben dat hun stem in de begeleidingscommissie niet gehoord wordt, en dat de plannen toch al uitgetekend zijn. Binnen de commissie, die in totaal vijftig leden telt, wordt ook een kerngroep van zes personen opgericht, met een vertegenwoordiger van de MIVB, van de gemeente, van de handelaars, van de bewoners en een lid van het Platform. Die kerngroep moet een tekst opstellen voor de architecten die met de plannen bezig zijn. Maar bij de eerstvolgende zitting zit de afgevaardigde van het Platform alleen aan tafel; minister Chabert noemt het een ongelukkige samenloop van omstandigheden.

Juni 2004

Het werk aan het stormbekken dreigt een jaar vertraging op te lopen omdat het Gewest zijn facturen aan de ondernemer niet op tijd betaalt. Daardoor krijgt de aannemer het recht om zichzelf enkele maanden langer te gunnen om het project af te werken. Dat zou dan pas tegen medio 2008 af moeten. Maar minister van Leefmilieu Didier Gosuin (MR), die op dat moment bevoegd is voor de ondergrondse werf, repliceert dat de problemen met de betaling het gevolg zijn van de voortdurende aanpassingen in het bestek, maar dat de aannemer niet van plan lijkt gebruik te maken van zijn extra tijdsmarge.

Oktober 2004

Kersvers minister van Openbare Werken Pascal Smet (SP.A) besluit de omstreden plannen van zijn voorganger van tafel te vegen en met een schone lei te beginnen, door een internationale architectuurwedstrijd te organiseren. De oproep verschijnt eind december.

Maart 2005

Zeven laureaten worden uitverkoren om binnen de twee maanden een concreet project uit te werken voor het plein. Intussen dient het Gewest wel al een vergunningsaanvraag in bij de gemeente voor de aanleg van tramsporen en ventilatiegaten. Het Gewest lijkt zich hiermee in eigen voet te schieten, omdat de vrijheid van de architecten op die manier al danig aan banden wordt gelegd eens er een stramien wordt vastgelegd.

Juli 2005

Hevige regenval zorgt voor zware overstromingen op en om het plein. Heel wat kelders lopen onder water, in de straten staat het water kniehoog. De verzekeringskwestie zal nog twee jaar aanslepen.

Juni 2006

De gemeente verstrekt een positief advies voor de nieuwe plannen voor het plein, van D+A International en Latz + Partner. De oplevering wordt gepland tegen 2008.

Juli 2006

Het stormbekken is zes maanden vroeger klaar dan gepland en wordt begin juli in gebruik genomen. Meteen lekt uit dat het bekken niet helemaal waterdicht is en dat het water bij zeer hevige regenval ook in de parkeerruimte boven het bekken kan stromen. Intussen wordt begonnen met de aanleg van de tramsporen.

December 2006

De Elsense burgemeester Willy Decourty (PS) dreigt ermee de parkeerruimte toch bovengronds in te richten als het Gewest geen oplossing vindt voor het risico op overstroming van de ondergrondse ruimte. Minister van Leefmilieu Evelyn Huytebroeck (Ecolo) zegt dat dit haar probleem niet is, maar de burgemeester weigert de ruimte te betalen aan het Gewest, dat voor het volledige project als bouwheer fungeerde en de parkeerruimte na de werf zou overdragen aan de gemeente. Volgens Decourty is de ruimte technisch niet in orde en hoeft hij er dus niet voor te betalen. Volgens Huytebroeck heeft de gemeente het werk van nabij opgevolgd en was het geen geheim dat de ruimte in extreme omstandigheden zou kunnen overstromen. Ze stelt voor een alarmsysteem in samenwerking met het KMI te installeren om het publiek tijdig te waarschuwen voor hevige regenval. Het zou een goedkopere oplossing zijn dan een overloop naar de vijvers van Elsene te creëren. Maar dat ziet de burgemeester dan weer niet zitten. Het wordt een duchtig partijtje armworstelen.

Januari 2007

De vergunning voor de heraanleg van het plein wordt toegekend. De werf dreigt opnieuw een ernstige vertraging op te lopen, omdat de gemeente het werk dreigt te laten stilleggen als het Gewest niet met een oplossing komt voor de ondergrondse parkeergarage. De drie bevoegde ministers zien een bovengronds parkeerterrein absoluut niet zitten.

Februari 2007

Burgemeester Decourty tekent beroep aan bij het gewestelijk Stedenbouwkundig College tegen de vergunning voor de heraanleg van het plein. Hierdoor zal het werk maanden vertraging oplopen.

1 maart 2007

Een nieuwe overlegronde tussen burgemeester Decourty en minister Huytebroeck vindt plaats, maar leidt niet tot een oplossing. De twee overige ministers, Pascal Smet (SP.A) en Françoise Dupuis (PS), hebben intussen hun handen van de zaak getrokken. De handelaars zijn razend omdat burgemeester Decourty de werkzaamheden aan de ondergrondse parkeergarage heeft laten stilleggen.

April 2007

Het gewestelijke BUV (Bestuur Uitrusting en Vervoer) weigert in te gaan op het verzoek van minister Smet om de tijdelijke diagonale verkeersas die het plein kruist, af te sluiten met betonblokken. De ambtenaren zien hierin een pesterij aan het adres van Decourty. Uiteindelijk krijgt Smet zijn zin, al haalt de gemeente nadien toch nog een blok weg om de 'gevangen' wagens die er nog geparkeerd staan, te bevrijden.

Mei 2007

De heraanleg loopt twee maanden vertraging op doordat burgemeester Decourty gelijk krijgt bij het Stedenbouwkundig College. Het BUV gaat in beroep bij de Brusselse regering. Hiermee gaat de ene arm van het Gewest in feite de andere te lijf.

Juni 2007

Minister Smet geeft toelating om bij noodweer bovengronds te parkeren op het plein. De regering keurt de nieuwe vergunning voor het plein goed. Daardoor kan het werk eindelijk weer van start gaan.

Juli 2007

De werkzaamheden op het plein worden hervat, in een laatste rechte lijn naar de feestelijke ingebruikname in de zomer van 2008. Voor de parkeergarage is er nog altijd geen oplossing.

Na meer dan acht lange, moeizame jaren zit het werk aan het Flageyplein erop. Het vroegere plein met kasseien dat altijd vol auto's stond, is vervangen door een modern, open plein in blauwe steen waar voetgangers vrije baan hebben.

Dit resultaat is mede te danken aan bewoners, architecten en stedenbouwkundigen die er altijd op aangedrongen hebben dat het plein functioneel én esthetisch verantwoord moest worden, maar het is ook de verdienste van minister van Openbare Werken Pascal Smet (SP.A), die hun oproep *au sérieux* nam en een internationale wedstrijd uitschreef, een primeur voor Brussel.

Maar zoals zo vaak gaat is het niet allemaal rozengeur en maneschijn. Het conflict tussen Gewest en gemeente over de 'overstroombare' ondergrondse parkeergarage is nog niet van de baan. Voorts vinden de handelaren, die zware tijden achter de rug hebben, dat de buurt ingenomen wordt door kapitaalkrachtige investeerders die de huren omhoogdrijven.